

Notat

www.kglteater.dk

Til: Kulturministeriet v/ Sten Kyed
Kopi til:
Fra: Morten Hesseldahl
Dato: 20.08.2015
Journal nr.:

Scenarier for Det Kongelige Teater som følge af den fremadrettede bevillingsstørrelse for årene 2016-2019

Kulturministeriet har bedt Det Kongelige Teater om at forholde sig til 2 scenarier hvor:

1. Der tages udgangspunkt i, at Det Kongelige Teaters bevilling falder med 2 procent pr. år i forhold til 2015 og aftalebevillingen på 17 mio. kr. ikke fortsætter. I dette scenarie beder vi teatret beskrive sine aktiviteter og tiltag med den forventede bevilling i perioden 2016-2019.
2. Hvilke ekstra aktiviteter og tiltag vil Det Kongelige Teater kunne gennemføre, hvis teatret tilføres en aftalebevilling på 17 mio. kr. årligt. Her er det de marginale virkninger af en eventuel aftalebevilling, der skal beskrives.

Der er tale om store besparelser for Det Kongelige Teater med alvorlige konsekvenser for teaterets fremadrettede udfoldelsesmuligheder. Indeværende notat vil derfor grundigt gennemgå bevillingsudviklingen og det mulige fremadrettede bevillingsniveau for herved at skabe en forståelse for de muligheder som Det Kongelige Teater har for at finde de ønskede besparelser.

3. Det Kongelige Teater har valgt også at gøre rede for teaterets scenarie 3, som teateret tidligere har fremsendt til ministeriet – hvoraf det fremgår, hvilke tiltag teateret ønsker at iværksætte for at videreudvikle teatret og kunsten i vore huse, og hvilken økonomi der knytter sig hertil.

Det Kongelige Teater

Scenarier for DKT
bevilling 2016-2019 KUM
(2) (2)

Side 1/11

Teaterets scenarie 3

Forudsætningen for dette scenarie er at teateret fastholder den nuværende aftalebevilling samt Bo3 på 0,6 %.

De to senest forløbne fire-års aftale perioder, har været præget af faldende bevillinger, hvilket har medført behov for tilpasning af aktiviteterne på teateret. Dette har så betydet lavere billetindtægter – derfor er det tilstedeværende råderum stærkt formindsket over de seneste 10 år.

På den baggrund vil teateret her redegøre for de ønsker og muligheder, der ses, for at teateret kan videreudvikle sig og yderligere styrke de kunstneriske tilbud, der stilles til rådighed for danskerne.

a) Aktivitetsudvikling

Det er Det Kongelige Teaters ambition at have så højt et aktivitetsniveau som muligt, på et højt kunstnerisk niveau – det er hele grundlaget for Danmarks nationalscene.

Aktivitetsniveauet var i 2012 lavere end længe, siden er det lykkedes at øge aktivitetsniveauet igen om end med flere små forestillinger og aktiviteter men færre store opsætninger. For at kunne løfte antallet af store opsætninger, er det nødvendigt med øgede ressourcer.

Teaterets egne beregninger viser, at en merbevilling på 16 mio.kr. vil kunne øge aktivitetsniveauet med én ekstra titel på hver af de tre store scener, hvilket ville betyde mindst 40 ekstra forestillinger årligt.

b) Hele landet

Det er Det Kongelige Teaters pligt og ønske at være hele Danmarks nationalscene. Det betyder, at vi skal være tilgængelige også for de borgere, der ikke bor i København og omegn.

Dette sikres ved en omfattende turnevirksomhed – men et nyligt initiativ i form af transmissioner til en lang række biografer over hele landet gør, at scenekunsten kommer endnu tættere på mange flere borgere.

Dette initiativ kan kun lade sig gøre ved hjælp af et større sponsorat, som i sagens natur er tidsbegrænset. Ligeledes kræver det et samarbejde med DR, hvortil der er blevet givet en særbevilling. For at sikre at dette initiativ kan videreføres permanent, vil det kræve en ekstra tilførsel af midler i størrelsesordenen 5 mio.kr.

c) Udvidet Skuespilensemble

Det Kongelige Teater vil gerne skabe grundlaget for en mere fleksibel planlægning af forestillingerne, hvor det blev skabt en mulighed for at opføre en succesfuld titel ud over det planlagte. Her vil en udvidelse af det faste skuespillerensemble (i forhold til 2014-niveauet) være med til at øge fleksibiliteten og mindske risikoen i forhold til billetindtægtsbudgettet. Det vil koste i omegnen af 4 mio.kr., men det vil være til glæde for publikum, som vil møde mere bredde i repertoireet samt give en mere solid økonomi på teatret.

d) Rabatordninger

Det Kongelige Teater har en række rabatordninger som abonnement, børn & unge rabat, pensionist rabat og skolebilletter. Disse rabatordninger er meget generøse, og det vil teateret naturligvis gerne kunne fortsætte med. Værdien af de samlede rabatter er ca. 13 mio.kr. hvoraf rabatten til børn & unge samt skolebilletterne udgør hovedparten 8 mio.kr.

Mange af de øvrige teatre i Danmark kompenseres delvist for rabatten på sammenlignelige rabatordninger. Såfremt Det Kongelige Teater skal fortsætte med de meget generøse rabatordninger, vil det være ønskeligt at teateret ligestilles med de øvrige teatre i Danmark og kompenseres for tabet ved rabatterne.

e) Husleje

Det Kongelige Teater lejer Bygningsstyrelsens (tidligere Slot- og ejendomsstyrelsen) Scenografiske værksted på Refshalevej på Amager. Kontrakten blev indgået i forbindelse med bygning af Operaen, og skulle sikre at der kunne produceres scenografi til den forventede øgende aktivitet efter åbningen af denne store scene. Kontrakten er 30 årig, uopsigelig men med mulighed for forhandling i 2018.

Huslejen er meget høj ca. 12 mio.kr. om året – en uvildig vurdering har vist, at huslejen er næsten dobbelt så høj som markedslejen. Det vil derfor være ønskeligt, at huslejen sænkes til et niveau, der er i overensstemmelse med markedslejen.

Samlet giver disse tiltag en ønsket bevillingstilskrivning på 44 mio.kr.

Teaterets scenarie 3	mio.kr.
Aktiv itets udvikling (en ekstra titel pr. kunststart)	16
Hele landet	5
Rabatordninger	13
Husleje	6
Øget fast skuespillerensemble	4
Sum	44

Statens bevilling til Det Kongelige Teater

Når Det Kongelige Teater skal forholde sig til ovenstående scenarie 1 og 2, er det vigtigt, at udgangspunktet for bevillingsstørrelsen for teater er helt på plads. Dette er væsentligt for at have en baggrundsforståelse for de konsekvenser, som de to scenarier vil have for Det Kongelige Teater, hvilket beskrives i det efterfølgende.

Der lægges i scenarie 1 op til at teateret ikke længere skal modtage aftalebevillingen, som teateret har modtaget siden 1992¹. I scenarie 1 vil Det Kongelige Teaters bevilling uden aftalebevillingen i perioden 2016-2019 udvikle sig som det fremgår af nedenstående tabel. Af tabellen fremgår at den faste årlige BO3 besparelse på 0,6% erstattes af ny årlig besparelse på 2%. Begrundelsen for denne stigning til 2%, samt hvad disse dækker over, er uklart for teateret. Nedenstående tabel tager ikke højde for yderligere pålagte besparelser, der måtte blive trukket såsom indkøbsbesparelser og dispositionsbegrænsninger mm.

Ramme i mio.kr. (uden aftalebevilling 2016-2019)	2015	2016	2017	2018	2019
Prisniveau	2015-pris	2016-pris	2016-pris	2016-pris	2016-pris
Grundramme 2015	526,8				
Indkøbsbesparelse 2015 (fase 9)	-0,6				
Ramme 2015 inkl indkøbsbesparelse	526,2				
Dispositionsbegrænsning 2015	-5,6				
Ramme	520,6				
Ifølge ramme fra KUM 10/6 2015		512,6			
BO3 taget i år 2012 i ramme 2016 (0,6%)		3,6			
Mellemtotal		516,2			
Ny årlig besparelse 2%		-10,3	-10,1	-9,9	-9,7
Ramme uden aftalebevilling		505,8	495,7	485,8	476,1

Efter aftale med ministeriet har Det Kongelige Teater haft en forventning om at skulle modtage en bevilling i 2016 på 512,6 mio.kr.² tillagt aftalebevillingen på 16,9 mio.kr. Dette ville give en ramme på 529,5 mio.kr. i 2016. Dette er for teateret det korrekte sammenlignings grundlag i forhold til udviklingen i rammen som den fremgår af ovenstående tabel.

Bevillingstallet for 2016 kan ligeledes beregnes ved at korrigere grundrammen 2015 med de besluttede rammeændringer. Heriblandt fratrækkes 9. fase af indkøbsbesparelse, tillægges udløb af tilbagebetaling af gæld for perioden 2008-11 (tilbagebetalt i årene 2012-2015) samt BO3 besparelse fratrækkes. Denne udvikling fremgår af nedenstående tabel.

¹ Teateret fik 25 mio.kr. i 1992 i 1992-priser.

² Jævnfør ramme modtaget fra Kulturministeriet 10/6 2015.

	mio.kr.
Grundramme 2015 inklusiv aftalebevilling	526,8
9 fase af statens indkøbsbesparelse	-0,6
Fratrukket tidsbegrænsede aftalebevillingsmidler (2013 pris)	-16,9
Tillagt fradrag for indløst gæld fra 2008-2011 (2013 pris)	6,8
BO3besparelse på drifts rammen (2013 priser)	-3,6
Diverse p/l regulering frem til 2015 priser	-0,2
Forventet P/L 2016 jf rammebrev fra KUM den 10/6 2015	0,4
Grundramme 2016 uden aftale bevilling	512,6
Aftalebevilling tildeles som den har været i foregående bevillings år	16,9
Bevilling 2016 inklusiv aftalebevilling	529,5

De 529,5 mio.kr. er den ramme, som Det Kongelige Teater ville modtage, såfremt den gamle aftale om bevillingens udvikling blev fastholdt inklusiv den årlige BO3 besparelse på 0,6% (og ikke en ny årlig besparelse på 2,0%).

En fremadrettet sammenligning af bevillingsudviklingen med de 520,6 mio.kr. fra 2015 vil være misvisende, da der her er tale om at dispositionsbegrænsningen i 2015 på 5,6 mio.kr., så ville være permanent gjort, hvilket den ikke er jævnfør den udmeldte ramme på 512,6 mio.kr i 2016.

En fremadrettet sammenligning med de 526,2 mio.kr. i 2015 vil ligeledes være misvisende, idet at dette tal ikke tager højde for, at Det Kongelige Teater er blevet stillet i udsigt, at bevillingen fra 2016 tilskrives med de 6,8 mio.kr., efter at gammel gæld er blevet afdraget med dette beløb i perioden 2012-15. At forskellen mellem de 529,2 mio.kr. og de 526,2 mio.kr. er en stigning på 3,0 mio.kr. og ikke 6,8 mio.kr. skyldes primært nedskrivningen af 2016-bevillingen som følge af BO3 besparelsen på -3,6 mio.kr.

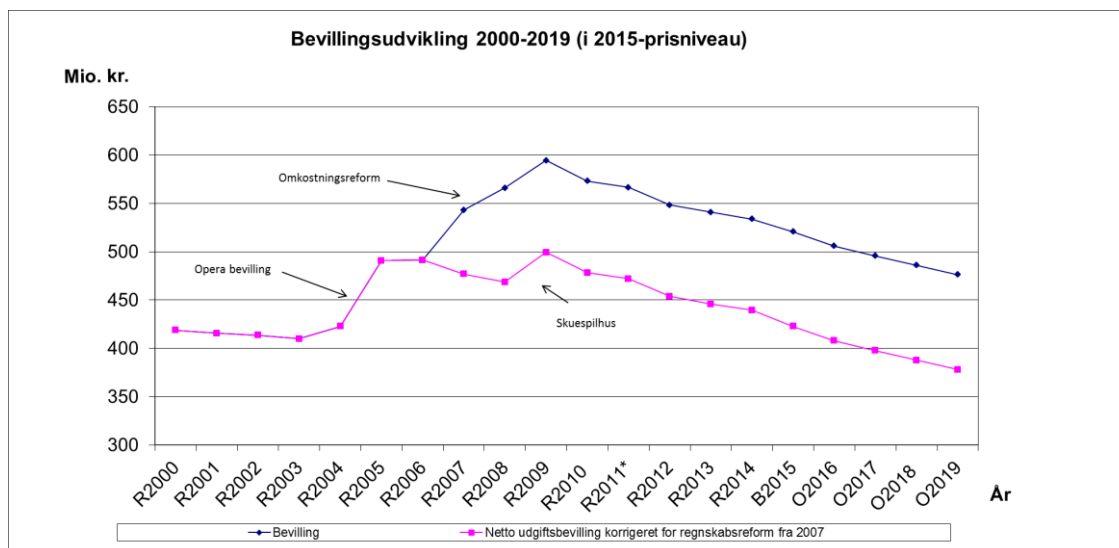
Ovenstående beskæring vil betyde, at Det Kongelige Teater har 53,4 mio.kr. mindre i 2019 end udgangspunktet for 2016. Over perioden 2016-2019 vil Det Kongelige Teater skulle finde besparelser for akkumuleret 154,5 mio.kr.

Difference mio.kr.	2016	2017	2018	2019	2016-2019
Forventet ramme i rammebrev 1 2016	529,5				
Difference til 2016 uden aftale bevilling	-23,7	-33,8	-43,7	-53,4	-154,5

Konsekvenserne af dette vil blive beskrevet nærmere i gennemgangen af scenarie 1.

En gennemførelse af den i scenarie 1 beskrevne beskæring af bevillingen for perioden 2016-19 vil betyde, at Det Kongelige Teater hermed vil have en bevilling, der er væsentligt lavere end før opførelsen af Operahuset og Skuespilhuset, når der korrigeres for omkostningsreformen i 2007 og 2008. Dette fremgår af nedenstående figur.

Af ovenstående tabel fremgår ligeledes faldet, der har været i de foregående perioder. Statsbevillingen er faldet fra et topniveau i 2009 på 594 mio.kr.³ til 521 mio.kr. i 2015 (i 2015 priser).

³ Jævnfør Deloitte rapport.

Scenarie 1

Der skal i dette scenarie findes en årlig besparelse på ca. 54 mio.kr. med fuld virkning i 2019. Da mange besparelser – herunder afskædelser – har et langt indløb, skal disse besparelser iværksættes hurtigt. Allerede i 2016 skal der spares ca. 25 mio.kr. – hvilket næppe vil være muligt grundet indløbstiden.

Nedenfor er gennemgået de greb, det vil være nødvendigt at iværksætte, såfremt teateret skal overholde dette nye lavere bevillingsniveau. En anvendelse af disse greb skal foretages varsomt. Konsekvensen af et lavere aktivitetsniveau, vil f.eks. medføre lavere billetindtægterne. De manglende billetindtægter betyder yderligere omkostningsreduktioner. Samtidig er der en risiko for et stort fald i støtten fra sponsorer og fonde, da de ønsker at støtte det ekstraordinære og ikke fylde huller ud i teaterets basisdrift.

Der er tale om meget betydelige besparelser. Da teateret har en samlet omkostningsbase på ca. 715 mio.kr. hvoraf ca. 255 er faste omkostninger, der ikke umiddelbart kan spares på, skal besparelserne alene findes i de resterende ca. 460 mio.kr. Svarende til 12 %.

Når nedenstående sparetiltag sættes i værk, er det ud fra en forudsætning om, at Det Kongelige Teaters bevilling ikke bliver ramt af yderligere fald i bevilling på de samme områder som følge af f.eks. nye indkøbsbesparelser. Hvis dette er tilfældet, øges teaterets udfor-
dring.

For at kunne opnå en besparelse i den størrelsesorden som er skitseret i scenarie 1 er det en nødvendig konsekvens, at alle nedenstående områder bliver berørt (nedenstående er ikke i prioriteret rækkefølge):

1. Justering i antal forestillinger/titler og aktiviteter.
2. Nedjustere i udgifter pr. forestilling/ titler.
3. Effektivisere (herunder bort prioritere visse opgaver for forskellige faggrupper).
4. Fravælge/skære i visse ydelser der er til mindst gene for publikum og medarbejdere.
Herunder endnu billigere indkøb med accept af kvalitets nedgang som er mindst mærkbar.
5. Generelle besparelser, sparekatalog.
6. Øget udlejning af scener.
7. Teaterets skoler.
8. Færre ansatte (hovedsageligt konsekvens af ovenstående).

Ad 1) Justering i antal forestillinger/titler og aktiviteter

De udadvendte aktiviteter, der ikke er forestillinger, reduceres betydeligt.

- Outreach aktiviteter og åbne huse bliver droppet når sponsorat hertil er brugt.
- Aktiviteter som Sommerballet og Opera i det fri bliver helt afhængige af sponsorstøtte – såfremt det ikke lykkes at skaffe sponsormidler, gennemføres disse aktiviteter ikke.
- Der spilles færre koncerter, hvorved musikerkapaciteten anvendes til at opføre opera- og ballettitler/forestillinger, som genererer højere indtægter end koncerter.

Det tilstræbes, at der ikke nedjusteres i aktiviteter og titler hvor teateret vil opleve væsentlig indtægtsnedgang. Al indtjeningsnedgang som følge af lavere aktivitet skal findes som omkostningsbesparelser på anden vis.

Ad 2) Nedjustere i udgifter pr. forestilling/ titler

- Der vil blive en afvejning mellem kvantitet og kvalitet, da det ikke er muligt at bevare begge dele for de store forestillinger.
 - o Kvantiteten i repertoire opretholdes så vidt muligt, men der skal produceres mindre produktioner, som i endnu højere grad end nu genanvender scenografi og kostumer mv. fra tidligere forestillinger / lager. Kvantiteten er nødvendig at bevare, da det ikke vurderes muligt at gå meget længere ned i aktivitet uden at kvaliteten påvirkes. Det vil blive sværere at tiltrække talentmasse ligesom antallet af publikums besøgene vil falde.
- Mixet af nyproduktioner og genopsætninger må flytte vægten mere i retning af genopsætninger, der er langt billigere at sætte op.
 - o For Skuespillet er der begrænset mulighed for at lave genopsætninger, hvis de skal kunne sælge til et publikum. Erfaringsbaseret er det i yderst få tilfælde at dette har kunnet lykkes.
- Fast samarbejde med ekstern partner om minimum en fælles opsætning af en titel per sæson.
 - o Et samarbejde med f.eks. Oslo statsopera om minimum 1 ballet og 1 opera som sættes op i fællesskab, hvor produktionsomkostninger derved kan deles.
- Smalle forestillinger skal opføres meget sjældent, og der skal være et minimum krav til, hvor mange gange en produceret titel kan sættes op over en række sæsoner.
- Antallet af prøver reduceres til et minimum. Hvorved der spares ressourcer (mandetimer). Dette kan påvirke publikums opfattede kvalitet.
- Det vil være relevant at se på størrelsen af kapelbesætningen, som følge af ovenstående.

- En række af ovenstående forslag vil påvirke aktiviteten i scenografisk værksted, hvorved en vurdering af den fremadrettede anvendelse af produktionshuset vil være relevant. Dette også set i lyset af huslejens størrelse.

Ad 3) Effektivisere

Rationalisering og effektivisering af arbejdsprocesser fortsættes og al provenu høstes – og anvendes ikke til øget aktivitet andre steder.

Det Kongelige Teater arbejder kontinuerligt med dette – hvor det i den forløbne periode har været muligt, at indregne en del af dette provenu til at betale for investering i forbedringer andre steder på teateret, så vil provenuet fremadrette skulle høstes fuldt ud, hvilket vil gøre det vanskeligt at arbejde med udviklingstiltag for teateret.

Ad 4) Fravælge/skære i visse ydelser

- For allerede udliciterede opgaver som rengøring og vagt skal en justering af serviceniveau revurderes, med henblik på besparelse – nyt udbud eller genforhandling vil være nødvendig. Dette skal ske med en accept af et lavere service- og kvalitetsniveau af modtagne ydelse.
- Der skal ses nærmere på, om der er andre af teaterets ydelser, der kan skæres til og/eller udliciteres. Denne besparelse kan påvirke kunsten, service niveau og mulige indtægtsgenerering.

Ad 5) Generelle besparelse – færre rabatterede billetter mv.

Der skal gennemføres generelle besparelser i alle teaterets afdelinger.

Desuden vil det være nødvendigt, at ændre ordningerne for rabatterede billetter. Teateret har årligt mange tusinde skolebørn inde til almindelige forestillinger – skolerne betaler 40 kr. inkl. moms pr. billet. Det vil være nødvendigt at reducere antallet af skoleklasser, således at flere billetter kan sælges til normal pris.

Det samme gælder Det Kongelige Teaters generøse rabatordning for unge op til 25 år og uddannelsessøgende. De får 50 % rabat på alle billetter til alle forestillinger alle dage. Denne ordning skal gentænkes og reduceres med henblik på at sælge flere billetter til fuld pris. Dette vil givet betyde færre børn og unge i teateret, hvilket er beklageligt, og udgør en risiko for manglende tilgang af nye unge teatergængere. Men det vil først være et problem for teateret på længere sigt og ikke i de først kommende år.

Ad 6) Øget udlejning af scener

Én af teatrets store scener reserveres og friholdes fra teaterets egne forestillinger i 3-4 måneder af sæsonen, så den kan udlejes til anden aktivitet såsom f.eks. musical eller lignende. Det vurderes, at Gl. Scene er mest hensigtsmæssig, da både beliggenhed og publikumskapacitet er attraktiv for potentielle lejere.

Derved får teateret øget indtjening og sparer samtidig egne opsætningsomkostninger.

Ad 7) Teaterets skoler

Hvis det ender med en nedgang i aktivitet, skal det vurderes, om der skal skæres på teaterets skoler. Optag mm.

Ad 8) Færre ansatte

Samtlige af ovenstående tiltag vil i forskelligt omfang betyde behov for færre medarbejdere.

Da ca. 450 mio.kr. af teaterets samlede omkostninger er løn, hvilket er over 50%, og langt mere når der ses bort fra renter og afskrivninger, vil det være nødvendigt at reducere medarbejderstaben betydeligt.

Det må forventes, at medarbejderstaben skal reduceres med 60 – 90 stillinger fordelt på samtlige medarbejderkategorier – også kunstnere.

Scenarie 2.

I dette scenarie, er det forudsat, at Det Kongelige Teater beholder aftalebevillingen på 17 mio.kr., men vil opleve et fald i den årlige bevilling på 2%. Dette svarer til, at teateret skal finde varige besparelser for godt 10 mio.kr. hvert enkelt år i perioden 2016-2019. Dette er væsentligt mere end den tidligere gældende BO3 besparelse på 0,6%, hvilket ville svare til godt 3 mio. kr. varigt i hvert af årene i perioden 2016-2019.

I forhold til scenarie 1 vil dette vil betyde, at sparekravet vil være 17 mio.kr. lavere årligt. Det vil sige at besparelsen vil være ca. 7 mio.kr. i 2016 stigende til ca. 37,5 mio.kr. Jævnfør nedenstående tabel.

Difference mio.kr.	2016	2017	2018	2019	2016-2019
Forventet ramme i rammebrev 1 2016	529,5				
Difference til 2016 med aftale bevilling	-6,8	-17,2	-27,5	-37,5	-88,9

At skulle finde varige besparelse i 2019 for 37,5 mio.kr. i scenarie 2 i stedet for 53,4 mio.kr. i scenarie 1 udgør for teateret fortsat en voldsom besparelse ikke mindst set i lyset af de foregående års besparelser. De 37,5 mio.kr. svarer til 70% af de 53,4 mio.kr. i scenarie 1.

Det vil derfor fortsat være grebene beskrevet i scenarie 1, der vil finde anvendelse. Dog vil der i forhold til scenarie 1, betyde, at især punkt 2) ”Nedjustere i udgifter pr. forestilling/ titler” vil blive brugt i mindre omfang. Men det vil stadig være nødvendigt i et vist omfang, at justere i repertoire og opsætte færre nyproduktioner mv. Disse vil i endnu højere grad end nu blive afhængige af sponsorstøtte.

Tilsvarende vil den nødvendige personale reduktion blive lidt mindre end i scenarie 1.